

brun gräsfjäril

Coenonympha hero

Rödlista
2010

Livskraftig
LC

Nära hotad
NT

Sårbar
VU

Starkt hotad
EN

Akut hotad
CR

Nationellt utdöd
RE

Kunskapsbrist
DD

Brun gräsfjäril förekommer i trakter med småskaligt jordbruk och skog i inlandet i norra Svealand och södra Norrland. Arten flyger på blomrika och solexponerade ängsmarker.

Livsmiljö och ekologi

Brun gräsfjäril flyger från mitten av juni till början av juli på små ängar i skogsmark, i gläntor vid vägar och i kalkområden även på hyggen. Ängarna är oftast fuktiga med extensiv eller utebliven hävd. Arten trivs också i kantzonen mot skog, i buskmark på hyggen, kraftledningsgator och i andra typer av gläntor. Hanarna söker parningsvilliga honor genom att patrullera längs skogsbryn och runt buskar i soliga gläntor. Arten födosöker främst på låga blommor. Sannolikt lägger honan äggen utspridda på någon gräsart. Äggutvecklingen tar ca två veckor och larven tillväxer sedan långsamt och övervintrar i 3:e – 4:e stadiet. Larven förpuppar sig på ett fjolårsgräs en bit ovanför markytan.

För att artens utbredningsområde inte ska minska ytterligare är det viktigt att ängs- och åkermarker inte planteras igen med gran samt att fuktiga ängar inte dikas ut.

Utseende

Brun gräsfjäril är en av våra minsta gräsfjärilsarter. Vingspannet är 27–32 mm. Vingarna är på ovansidan bruna. Framvingen har på ovansidan en eller ingen ögonfläck och bakvingen har 2–4 större mörkbruna ögonfläckar omgivna av gulröda till roströda ringar. På framvingens undersida finns 1–2 svarta ögonfläckar och ljusa otydliga partier. På bakvingens undersida finns 5–7 svarta ögonfläckar med vit kärna och innanför dessa ett vitt brett tvärband. Båda vingparen har på undersidan gulröda utkantslinjer och innanför dessa tunna silverglänsande linjer.

Utbredning

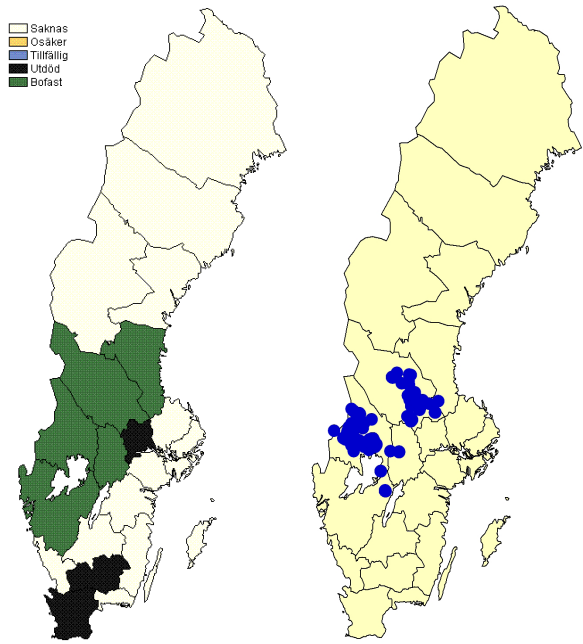
Brun gräsfjäril har sin huvudsakliga utbredning i Värmland och Dalarna. Arten fanns fram till 1996 i delar av Skåne och fram till 80-talet i norra Västergötland och sydvästra Gästrikland.

Inventeringsmetod

Räkna av antalet flygande individer under artens mest aktiva flygperiod (peak), dvs försök att optimera besöket så att så många individer som möjligt är aktiva. Hanarna kläcker i regel ett par dagar-1 vecka före honorna. Några dagar efter honorna har kläckts räknar man med att det största antalet individer är aktiva. Som grovt mått kan man alltså starta ca 10 dagar efter det att de första individerna har kläckts i fält. Genom att utnyttja fenologi-verktyget på Artportalen samt färsk rapportering från andra rapportörer kan man försöka räkna ut den optimala flygtiden för arten på de lokaler man vill undersöka. De allra flesta fjärilar flyger som mest mitt på dagen under soliga och varma dagar under sommaren. För att få ett mått på antalet individer är det lämpligt om man gör en punkt- eller linjetaxering. Man räknar då antalet individer man ser av arten per rutt eller punkt under ett visst tidsintervall (max 45 min). Man vandrar i lugn takt där man tror att arten kommer att flyga och alla individer som ses räknas. Det viktiga är att man försöker gå ungefär samma rutt år från år och att man tar lika lång tid på sig. För att vara säker på artbestämningen kan arten behöva fångas in med en s.k. lufthåv som ofta har en ringdiameter på 30-50 cm.

Referenser

Artfaktblad [brun gräsfjäril](#), ArtDatabanken, SLU 2010-01-19
 Gärdenfors, U., Aagard, K., Biström, O. (red) & Holmer, M (ill). 2002.
 Hundraelva nordiska evertebrater.Handledning för övervakning
 av rödlistade småkryp. Nord 2002:3. Nordiska ministerrådet och
 ArtDatabanken.

Fynd från 2000-2010

Foto Lina Lönnberg

Allmän information om Faunaväkteri

Syftet med faunaväkteri är att få kunskap om våra vilda djurs tillstånd, främst hotade arter. Genom att följa en population från år till år kan trender upptäckas och hot kan uppmärksammas. Därigenom underlättas arbetet med att bevara arterna. Förutom årlig övervakning av kända populationer innefattar faunaväkteri även återbesök av äldre fyndplatser och eftersök av nya populationer. All väkteriverksamhet sammanställs och tillgängliggörs i Artportalen och kan därmed användas inom naturvård och miljöövervakning. Verksamheten är ideell men samordnas av ArtDatabanken och Sveriges entomologiska förening.

Bli faunavaktare!

Alla är välkomna att bli faunavaktare. Du behöver inte vara expert, ett naturintresse räcker. Välj din art på artportalen.se där du får mer information om hur du blir faunavaktare.

Kontakt: asa.hedin@slu.se www.slu.se/artdatabanken www.artportalen.se www.sef.nu